

قاتناس تورى ءجۇرس - تۇرستى اناعۇرلىم بركىلسىز دەندىردى

رېپ، شەڭبەرشە ستەرەۋولدى
“قاتناس شەڭبە-رىنىڭ” جەدەل قالىپتاسۇن جەبەدى.

6 - اي كەلسەنە تاكلاماكان
ءشولىنىڭ وڭتۇستىك جىەڭنىدە شىجەان دىستىق پەن قۇمدى بوران تەمەر
جول قۇرىلىشىلارنىڭ اياق السىن بوگەي الھادى،
حوتان - چارقىلىق تەمەر جولىنىڭ رەلىس تۈسەۋ قۇرىلىس باسندا رەلىس تۈسەۋ ماشىناسى
ءبىر بولىك يولات رەلىستى تۈسەنشىكە ورنىقتى تۈسەدى، كەلەر جىلى اشلىپ،
سككە قوسىلۇننا تەك ءبىر قادام
عانا قالدى، سول كەزدە ءبىر “قۇردىش الپ ايداعار” تاكلاماكان
ءشولىن اينالپ وتەدى.

بىلىتىر 12 ـ ايدا التاي ـ كوكتوعاي ـ جۇندۇڭ تەمەر جولىنىڭ اشلىپ،
سككە قوسـ لىپ، لانجوۋ ـ شىنجاڭ تەمەر جولىمەن، كۇيتۇن ـ بەيتۇن تەمەر جولىمەن،
ءۇرپەجى ـ جياڭجۇنجاۋ تەمەر جولىمەن بىرگە سولتۇستىك شىنجاڭ تەمەر جولى
اينالما جەلىسن قالىپتاسـ تىردى، بۇل شىنجاڭ تەمەر جولىنىڭ شىنجاڭ دىشىندەگى تۇڭغىش
اينالما جەلىسى تورى، حوتان ـ چارقىلىق تەمەر جولى سالنىپ بولعاند،
دا، شىنجاڭ تەمەر جولى وڭتۇستىك، سولتۇسـ تىك شىنجاڭ ەكى اينالما جەلىسن
قالىپتاستىـ رېپ، تەمەر جول قاتناسى شەڭبەرى قالىپتاساـ دى.

كەزەكتە جوعارى جىلدامدىقتى تاس جول اينالما جەلى قالىپتاستىرماعانىمەن،
مەملەـ رى شىنجاڭدا “اينالا تۇتاساتىن” بولادى. مەيلى تاكلاماكان
ءشولىن اينالىپ ءوتسىن، الدە جوڭغار ويپاتىن اينالىپ ءوتسىن، مەملەـ كەت،
ولكە يكەمدى تاس جولدارى ءبىر ـ بىرلەگەن بەكەم اينالم قالىپتاستىردى
ءارى ءجىي تورعا اينالىپ، شىنجاڭدى توڭىرەكتىڭ ءتورت بۇرىشمەن تۇتاستىردى.

”مەملەكەت، ولكە تاس جولىن ايتىار بولساق، تالاي جىل قۇرىلىس جۇرگىزۋەن شىنجاڭدا تۇتاسىپ بولدى“.
اۆتونوميالى راـ يوندىق قاتناس ـ تاسىپال مەڭگەرمەسىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرمە
باسىتى داىرەجەلى كادرى جىڭ مېڭجۇاننىڭ ايتۇنشا، كەزەكتە شىنجاڭ مەملەكەت تاس جولى نەگىزگى جەلىسن نەـ گىزگى جۇلگە تەكەن، جوڭغار مەن تارىم ەكى ۇلكەن ويپاتتى اينالانن
ءارى كەسىپ وتەتىن تاس جول قاتناس تورىن قالىپتاستىرعان.
”بۇلت الەۋمەتتىك قاتناسى“ شىنجاڭنىڭ ءىشى ـ سىرتىندا اۆياتسىپمەن بىرلەسىپ تاساـ
مالداۋ تورىن قالىپتاستىرىپ، شىنجاڭدى دا اىـ نالىپ شىقتى.
”شىنجاڭ ءىشىن اينالدىرا تۇتامـ تىرۋ، شىنجاڭغا كىرىپ ـ شىعۇدى تەزدەتۋ“ نەـ ساناسىن كوزدەپ، 22
حالىقتق اۋەجايعا سۇبەـ نىپ، شىنجاڭ اۋەجايلارنىڭ اۆياتىسا لەنىيالاـ رى ەڭ كوپ بولعاندا 300دەن اسىپ،
”ءۇرپەجى باتىس بولىك قاقپا توراپ اۋەجاين ورتالق ەتىپ، شىنجاڭ دىشىندە تور
قالىپتاسـ تىرۋ، شىعىس پەن باتىسقا قانات جايۇ“ سىندى اۆياتىيالىق جەلى تورى
ورنالاستىرۇ نەگىزدـ نەن قالىپتاستى.

شىنجاڭنىڭ شەڭبەرشە ستەرەۋولدى “قاـ تىناس شەڭبەرى” كۇن ساين كەمەلدەنىپ،
امەبباپ تورپاتى تەتلىك ەتىپ، تۇيىنگە تۇتاسۇ نەـ گىزىندە كوپ ءۇرلى قاتناس فورمالارى
ءۇزارا ءۇشناسىپ، جالغاسىپ، “اتتىپ باسساڭ اتتانىپ، كوزدى اشىپ ـ جۇمەاشا جەتىپ
باراتىن” قاتنـ ناس ازانسىن قالىپتاستىرىپ، بۇقارانىڭ ءجۇرس ـ تۇرىسى بارعان ساين قولايىلاستى.

شىنجاڭ ىشىن اينالدىرا تۇتاستىرىپ، شىنجاڭغا كىرىپ ـ شىعۇدى تەزدەتتى

”شەڭبەر قالىپتاستىرۇ“ نىساناسى جۇزەـ گە استى، “تەزدەتۇ” قىزمەتى دە جەدەل داـ
يىندىقپەن ءجۇرىلىپ جاتىر. پارىيا 18 ـ قۇردىلتايىنىان بىەرى شىنجاڭنىڭ قاتناس ـ تاسىپال تاراۋلارى مەمـ لەكەت، ولكە جولدارىنىڭ دەڭگەين كوتەـ رېپ، جوعارى جىلدامدىقتى تاس جول سالىپ، وڭتۇستىك شىنجاڭ مەن سولتۇستىك شىنجاڭ اراسىنداعى، شىنجاڭغا كىرىپ ـ شىعاتىن، شەـ كارادان كىرىپ ـ شىعاتىن جىلدام تاس جول تورىن تۇلعالاۋعا كۇش سالۋدا. 2020 ـ جىلدىڭ سوڭىنا چەتكەندە بۇكىل شىنجاڭداغى جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولىدىڭ جالىپى ۇزىندىعى 5۵00 كىلومەتر دەن اسادى.
”بۇكىل شىنجاڭداغى تاس جولداردى

اينالدىرا تۇتاستىرىپ قانا قالماستان، ناعى تەزدەتۇ كەرەك.
سوڭغى جىلدارى شىنجاڭ تاس جول قۇرىلىس سەرىپىنىن ۇزدىكىسىز ارتتىـ رېپ، جوڭغار ويپاتى مەن تارىم ويپاتىن اينالـ.
هان تاس جولداردى جايپاي جوعارى جىلدماـ دىقتى تاس جولعا وزگەرتۇدى ۇزدىكىسىز
ىلـ. گەرىلەتىپ، وڭتۇستىك، سولتۇستىك شىنجاڭ جوعارى جىلدامدىقتى (D ـ دارەجەلى) تاس جولىنىڭ قوس اينالما جەلىسى بىرتىندەپ قالىپـ. تاسۋدا“، ـ دەدى جىڭ مېڭجۇان.

سولتۇستىك شىنجاڭ جونىىنەن العاندا، G30 لىانيۇنڭاڭ ـ قورعاس جوعارى جىلدماـ دىقتى تاس جولى، كۇيتۇن ـ التاي جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولى جانە G216 جەلىسى كوكتوعاي ـ ۇسايۋان تاس جولى قولدانىسقا بەرىلدى، شىنجاڭنىڭ جوڭغار ويپاتىن اينالغان جوعارى جىلدامدىقتى (D ـ دارەجەلى) تاس جول شەڭبەرى نەگىزىنەن قالىپتاستى. 2021 ـ جىلى G216 جەلىسىنىڭ بەيتۇن ـ كوكتوعاي تاس جولى سالنىپ بولادى، سول كەزدە جوڭغار ويپاتىنىڭ جوعارى جىلدامدىقتى (D ـ دارەجەلى) تاس جولى ءبىر بەكەم اينالما قالىپـ. تاسىتىرىپ، سولتۇستىك شىنجاڭ جوعارى جىلـ دامدىقتى (D ـ دارەجەلى) تاس جول اينالما جەلىسى قالىپتاسادى.

وڭتۇستىك شىنجاڭ دا وسىنداي، كەـ جول مەن لوپنۇر ـ 35 ـ تۇان ـ چارقىلىق تاس جولى سالنىپ جاتىر، جوسىبارعا ساي جىل سوڭىنا دەپىن تۇتاستىرىلادى. سول كەزدە، تارىم ويپاتىن اينالغان جوعارى جىلـ دامدىقتى (D ـ دارەجەلى) تاس جول شەڭبەرى قالىپتاسىپ، وڭتۇستىك شىنجاڭ جوعارى جىلـ دامدىقتى (D ـ دارەجەلى) تاس جول اينالما جەلىسى تۇتاستىرىلادى.

شىنجاڭ ىشى اينالدىرا تۇتاستىرىلدى، شىنجاڭغا كىرىپ ـ شىعۇدى تەزدەتتى. 2017 ـ جىلى G7 بەيجىڭ ـ شىنجاڭ جوعارى جىلدماـ دىقتى تاس جولى شىنجاڭ دەپىن سالنىپ، شىنجاڭدا G7 بەييجىڭ ـ شىنجاڭ جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولى مەن G30 لىانيۇنڭاڭ ـ قورعاس جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولى سىندى شىنجاڭغا كىرىپ ـ شىعاتىن ەكى ۇلكەن ارنا قالىپتاستى. بىيل 6 ـ ايدىڭ سوڭىندا بەيجىڭ ـ شىنجاڭ جوعارى جىلدامدىقتى تاس جوـ لىنىڭ “ەڭ سوڭغى ءبىر كىلومەترى” ۇتۇڭداچۇان ـ مورى بولىگى سالنىپ بولپ، اۆتوكولىك قاتىناىـ دى.

كوپتەگە اۋەجايلاردى نەگىزە تىپ، شىنجاڭنىڭ ءۇرپەجى خالقارلىق اۋەجاينـ وزەك تەكەن “شىنجاڭ دىشىندە تور قالىپتاسـ تىرۇ، شىعىس پەن باتىسقا قانات جايۇ، شىعىسـ پەن جالغاسىپ، باتىسقا شىعۇ“ سىندى اۆياتىياـ لىق جەلى تورى ارناسى نەگىزىنەن قالىپتاـ سىپ، ساياحاتشىلار شىنجاڭغا جىلدام كىرىپ ـ شىعا الاتىن بولدى.

جىلدام تەمەر جول قاتناس تورى قالىپـ تاستى. 2019 ـ جىلى شىنجاڭ تەمەر جولىندا “فۇشىڭجاۋ” پويەزى قاتىناپ، ءۇرپەجىنى ورتالق تەكەن 4 ساعاتتىق جىلدام قاتناس تورى قالىپتاستى. جوعارى جىلدامدىقتى تەمەر جولىدىڭ “جەر باۋىرلاپ ۇشاتىن” ماۋىردىڭ كەرەمەتى باستالىدى. 2014 ـ جىلى لانجوۋ ـ شىنجاڭ جوعارى جىلدماـ دىقتى تەمەر جولى سىككە قوسىلىپ، ۇرپەجـ دەن لانجوۋعا تاڭىرەتەڭ شىعىپ، كەشتە جەتۇگە بولاتىن بولدى. بىلىتىر 10 ـ ايدا ءۇرپەجىنىڭ شىنجاڭنان شىعاتىن موتورلى ۋاگوئىدار قۇراماسى شىعىستا شى ـ انعا دەپىن ۇزارتىلدى، ەكى جەر اراسىنداعى موتورلى ۋاـ گوئىدار قۇرامىسىنىڭ قاتناشۇ ۋاقتى 13 ساعاـ تان استام عانا بولپ، شىنجاڭ بۇكىل ەلدىڭ جوعارى جىلدامدىقتى تەمەر جول تورىمەن شىكەرەلىي توعىستى.

جاسىل تاۋالار مەن مۇندالاپ، كۇرە جولدار كەمپىر قوسقاتى تارتىلدى. بۇگىنگى شىنجاڭدا جوعارى جىلدامدىقتى تاس جول تورى جىلدام، ءجىي توقىلىپ، تەمەر جول “بۇلت الەۋمەتتىك قاتىناسى” دۇنيە جۇزىنىڭ جەر ـ جەرىنە جۇلدىزشا اقتى، بۇرىن بولپ كورنلەگەن ءبىر قاتىناس ـ تاسىپال تورى توڭىرەكتىڭ ءتورت بۇرىشىنا تۇتاسىپ، قالا مەن اۋىل ـ قىستاقتاردى، جاعالاۋ مەن نىشى قۇرلىقتى تۇتاستىرىپ، شىنجاڭنىڭ جوعارى ساپالى داۋمنىڭ پارمەندى ترەگىنە اينالدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

پارتىيا تاريحى خىكايالارن ويداعداي ايتۇعا باستاۋ، پارتيا تاريحن ۇيرەنۇ-دى، يدەيانى ءتۇسۇۋدى، ناقتى ءس سىتەۋدى، جاڭا جاعداي اشۇدى شن مانىندە ورنىداۋ ءۇشىن، “ۇيرەنۇدە قۇاتى ەل” شىينجاڭ ۇيرەنۇ تۇعرى تىانشان سايتى، “انار بۇلت” كليهنتە-مەن بىرلەسىپ بيىل 4 - ايدا شىينجاڭنىڭ “مېلليون پارتيا مۇشەسى پارتيا تاريحن ۇيرەنۇ، ۇيرەنۇ دارىن-دارىنىڭ باسەكە جارىسى” قىيىملىن جولعا قويدى، ەار رەتكى جاڭالقئارعا تولى باسەكەلى جارىس تىانشان الاينە-دا قىزۇ ءورس الپ، قالڭك پارتىيالى كادىرلار جابال ات سالىسىپ، باسەكەلە-سە ۇيرەنىپ، باسىپ وزعان قويۇ راي قالىپتاستىرىپ، شىينجاڭنىڭ كەڭ - بايتاق الاينىدا پارتيا تاريحن ۇيرەنۇ تاريبەسىنىڭ قىزۇ ورلەۋىن ۇزدىكىسىز كوتەردى.

دەن قويا ۇيىمداستىرىپ، باسەكەلەسە قاتىناستى

جوبانى علمي جاساپ، خابارلا-دىرۇ شىعارىپ، اتىانسقا كەلتىردى... باسەكەلى جارىستى ويداعداي ورسە-تەتۇ ءۇشىن، “ۇيرەنۇدە قۇاتى ەل” شىينجاڭ ۇيرەنۇ تۇعرى دەن قويا جويلاپ، بەلسەنە ۇشئاستىرىپ، كەپىلدىك ەتتى. سونمەن بىرگە “ۇي-رەنۇدە قۇاتى ەل” ۇيرەنۇ تۇعرى بايلىعىنان تولق پايدالانا وتىرىپ، قالىڭك پارتىيالى كادىرلاردى پارتيا تاريحن ۇيرەنۇ تاريبەسىن كۇشەيتۇگە جەتەكتەدى.

4 - ايدان 5 - ايعا دەيىن يىتتەرنەت جەلىسىندەگى جانە يىتەرنەت جەلىسىنەن تىسقارى جارىستى ۇزارا بىرلەستىرۇ ءتاسىلى ارقىلى بۇكىل شىينجاڭداغى ەارقايىسى ايماق، وبلىس، قالالاردا باسەكەلى جارىستىڭ العاشقى جارىسى، جارتىلاي جارىسى ورسىتە-تىلدى. جەر - جەر، مەكەمە - ورنىدار وسى رەتكى قىيىمىلعا قاتىناسۇدى پارتيا شىيخۇ قالاسىندا وتكىزىلگەن با-سەكەلى جارىستىڭ العاشقى جارىسىندا، شىيخۇ قالالىق توعىسپالى مەديا ورتالە-ھى مەديالىق كەستەلىك تۇعرى — “شىيخۇ جاقسى جەر” كليهتسى، دوۋىين، ميكروبىلوگ سايقاتلار تۇگەل اتئانسقا كەلىپ، يىتتەرنەت جەلىسىندە جارىسا تىكە تاراتتى. “ايبارمەن الۇ” جەكەلەر، ءسوز جوق، جاۋاپ بەرۇ، “قادام ساين قامال قۇرۇ” گرۇپپيالار، ءسوز جوق، جاۋاپ بەرۇ، “كوز نلەس-تىرمەس قاعىلمىزدىك” تالاسا جاۋاپ بەرۇ دەگەندەي... ەاربىر جارىس كە-زەڭى شىيەلىنسىتى، قىيان - كەسكى ءجۇرىلىپ، جان تەبىرەنتتى. جارىس الاڭچىندا، ساڭلاقتار ءبىر - بىرىنەن قا-لسىپاي، تاپتالاسا نلىگەرى ۇمتىلدى؛ الاڭ سىرتىندا 20 مىڭنان استام عالامە-تورشى يىتتەرنەت جەلىسىندە كورەر-مەن بولپ، ساڭلاقتارعا شاپىت بەرىپ قايراتئاندىردى. جارىس بارىسىندا تاغى نىقلاستى عالامتورشلاردىڭ دا قاتىناسىپ جاۋاپ بەرۇ كەزەڭى قوسە-لىپ، جارىس سىرتىنداعى كورەرەمدە-دەر يىتتەرنەت جەلىسىندە جابال قاتىنا-سىپ، قىيىملىدىڭ قاتمۇ كولەمىن ۇتمە-دى كەڭەيتتى.

نلە قازاق اۆتونوميالى وبلىسىندا، ەارقايىسى اۋدان، قالا، ەارقايىسى سالا كەڭ كولەمدە قاتىناسىپ، قات - قايات دىرىكتەۋ جۇرگىزىپ، 20 قۇراما العاش-قى جارىسقا كىردى، 8 قۇراما جارتىلاي جارىسقا جولداما الدى. ارتتۇرىك اۋدانىنداعى جارىستا سول ورنىدا بولغان كورەرەمدەندەردىڭ دە جارىسقا ارالاسىپ جاۋاپ بەرۇشە مۇم-

كىنىدىك بەرىلىپ، سۇراۋعا جاۋاپ بەرىپ، كوپىشلىكتىڭ پارتيا تاريحى جونىدەگى تۇسىنگىن اناعۇرلىم تە-رەڭدەتتى.

توقسۇن اۋدانىندا، ەارقايىسى تا-راۋالار، ورنىدار پارتيا تاريحى بىلىم-دەرىنىەن ءتۇرلى باسەكەدەن 16 مايدان (رەت) وتكىزىپ، پارتيا تاريحى بىلىمدەرەنەن 98 مايدان (رەت) سىناۋ الدى، قاتىناسقان ادام سانى 5099 ادام - رەتكە جەتتى. ...

وسى رەتكى باسەكەلى جارىس-تىڭ جارتىلاي شەشۇشى جارىسى، شەشۇشى جارىسى 6 - ايدىڭ 9 ، 10 - كۇندەرى اۆتونوميالى رايوندىق كىتاپخاناا وتكىزىلەدى. سول كەزدە، 14 ايماق، وبلىس، قالانىڭ ۇيرەملە-رى ەڭ سوڭغى بەلدەسۇگە تۇسەدى، باسەكەلى جارىس قىيىملى پارتيا تاريحن ۇيرەنۇ تاريبەسىنىڭ جاڭا ور-لەۋىن كوتەردەدى.

فورماعا جاڭالق ەنگىزىپ، پارتيا تاريحن جاندى ۇيرەندى

باسەكەلى جارىستا، پارتيا تاريحى بىلىمدەرەنەن سۇراۋ - جاۋاپ بولپ قانا قويماي، تاغى “ۇيرەنۇ دا-رىندارىنىڭ” اۋلىنىداعى كلاسىكالىق قىزىل خىكايالاردى ايتۇ كەزەڭى دە ورنالاستىرىلىپ، ەارقايىسى “ۇيرەنۇ دارىندارى” بەينەلەۋ فورماسىنا حاڭا-لىق ەنگىزىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ 100 جىلدىق داڭقتى جىل-دارىن جاندى پارتيا تاريحى خىكايالا-رىندا ايتكىلەدى.

”جاڭا جۇڭگو قۇرىلىسى بايلىق پەن گەولوگىيا دارىندىلارى ئاىپىنى بولغان قىبىن جاعايداعا جوللىققان كەزدە، جياڭجۇننىڭ قىزى ياڭ جىڭلۇ شىنجاڭغا بارۇدى رىقىتلىقپەن تالاپ ەتىپ، مۇنايدى گەولوگىيالىق بارلاۋ قىزمەتىنە ات سالستى. جاڭا جۇڭگو-نىڭ مۇناي سىتەرى جولىنىدا ياڭ جىڭلۇ ەرلىكپەن قۇربان بولدى، تىنىسى 22 جاسىندا ماڭگىگە توقتادى ...”

5 - ايدىڭ 25 - كۇنى قارامايلى قالاسىنداعى بولمىشە جارىس رايونى جارتىلاي جارىس الاڭچىندا ءبىر قاتە-ناسۇشى ساڭلاق ۇگىت لەكسىيا + ەپى فورماسىمەن “ءشول دالانىڭ قىزى” ياڭ جىڭلۇدىڭ كۇرەس خىكاياسىن قايتا كورسەتىپ، كورەرەمدەندەردى تەرەڭ اسەرلەندىردى.

”مەملەكتىنىڭ مۇناي ونەر كاسە-بىنىڭ دامۇى ەدال ياڭ جىڭلۇ سىياقتى پارتىيانىڭ جاقسى ۇل - قىزدارىنىڭ ءومىرى مەن سىتىق قانى ارقىلى بار-لىققا كەلگەن، سانسىز وتانىشلىدىقتى، ەل ءۇمىتىن اقتاۋدى كوكەيىنەن شە-ھارماعان ۇلەسكەرلەردىڭ ناقتى ىستە-ۋىنىەن كەلگەن“، - دەدى قارامايلى قالالىق قازىنا مەكەمەسىنىڭ كادىرى گۇڭ شىن اسەرلەنىپ.

”جاپالى ما، جاپالى مەمس پە، 25 مىڭ شاقىرمىدىق ۇزاق جورىقتى ەسىڭە ال؛ شارشادىڭ با، جوق پا، تۈگەگەرىستىك اعا بۇنىداردى ەسىڭە ال!“ اقسۇ ايماعى ايماققا توتە قاراستى وركاندار وتكىزگەن باسەكەلى جارىس-تىڭ قىزىل خىكايالارمەن بولسۇ كە-زەڭىندە جارىسقا قاتىناسۇشى ساڭلاق لىن شيۇمىن چىن گىڭ دابجايڭمەن ءبىر قىزىل ارمىيا جاۋنىگەرىنىڭ “ءبىر دوربا ازىق” تۇراسىنداعى خىكاياسىن سەزىمەنن بايانداپ بەردى. الاڭداعى كورەرەمدەنەر ۇيىپ تىڭداپ، اۋتىق - اۋتىق قىزۇ قول سوىپ وتىردى.

جەر - جەرەدە وتكىزىلگەن باسە-كەلى جارىستا جارىسقا قاتىناسۇشى ساڭلاقتار قاراپايمى ءتىل، شىنايى سە-زىمەنن ءداۋىر ونەگەسى لاجىن باپەكە، “جاسىل ارمان قۇۋشى” ۋاڭ چىڭياڭ سىندى قاھارمان ۇلگىلەردىڭ اسەرلى نىزگى سىتەرىن كوسىلە اڭگىمەلەدى.

قىزىل خىكايالار جۇرەكتەرگە جەتىپ، كورەرەنمەنن كۇشتى ءۇن تابىستى.

”وسى جولعى جارىس باسەكەسى بارىسىندا مەن پارىتيا تاريحى تۇرالى كوپتەگەن بىلىمدەردى ۇيرەندىم ەارى كوپتەگەن تۈگەگەرىستىك اعا بۇنىدار مەن ۇلگىلى تۇلعالاردىڭ كۇرەس نىزگى سىتەرىن ءتۇسىنىپ تەرەڭ اسەر الدىم“، - دەدى مەملە-كەتتىك سالىق باس مەكەمەسى اقسۇ ايماقتىق سالىق مەكەمەسىنەن جارىسقا قاتىناسۇشى ساڭلاق چىن تىيانيڭ، - ”مەن قىزىل گەندى ويداعداي جال-عاستىرىپ، كوركەم شىينجاڭ قۇرۇ ءۇشىن قۇلىشنا كۇرەس جاسايمىن.“

جارىس ارقىلى ۇيرەنۇدى جەبەپ، ساناعا ءسىڭىرىپ قوزعاۋشى كۇشتى ارتىردى

”قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە ەار كۇنى “ۇيرەنۇدە قۇاتى ەل” ۇيرەنۇ تۇعرىندا ۇيرەنىپ، سۇراقتارعا جاۋاپ بەرىپ، كەم - كەتتىگىن تەكسەرىپ، تولىقتاپ، پارتيا تاريحى بىلىمدەرىن ساناعا، جۇرەككە ۇيالاتتىم. وسى رەتكى باسەكەلى جارىس ءبىزدىڭ ۇيرەنۇ جەتەستىكتەرىمىزگە بولغان ءبىر رەتكى تەكسەرۇ بولدى“، - دەدى شاپشال سىبە اۆتونوميالى اۋدا-نىنان جارىسقا قاتىناسۇشى ساڭلاق باي ۇي.

جارىس ارقىلى ۇيرەنۇدى جەبە-دى، ۇيرەنۇ ارقىلى قولدانۇدى جەبە-دى. تۇتاس شىينجاڭداغى جەر - جەر، مەكەمە - ورنىدار باسەكەلى جارىسقا بەلسەنە قاتىناسۇ ارقىلى پارتىيالى كادر-لاردىڭ پارتيا تاريحن شىكەرەلىي رىندا ايتكىلەدى.

”باسەكەلى جارىستىڭ وتكىزىلد-

ۋى نەگىزگى ساتىنداعى پارتىيالى كادر-لاردىڭ ۇيرەنۇ نىئاسىن بارنىشا قاۋ-لاتتى“. قارامايلى قالاسى قارامايلى را-يونىنان جارىسقا قاتىناسۇشى ساڭلاق شىيە بىڭ مىنانى ءبىلدىردى؛ “ۇعىسۇ، تىمپىدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ” بوينىشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتىنىڭ ءبىر مۇشەسى رەتىندە “مەن بۇقارا ءۇشىن ناقتى ءس سىتەيمىن” امالياتە-تىق قىيىملىن تىڭغىلىقتى ويداعداي ورسىتەتىپ، بۇقارانىڭ ءسىن ويداغە-داي، ناقتى، ەگجەيى - تەڭجەيىلى سىتەيمەن.

نلە قازاق اۆتونوميالى وبلىستىق پارتكوم ۇگىت ءوبلىمى وركان پارتە-كۈمىنىڭ ارناۋلى مىندەتتەڭى ورنىبا-سار شۇجىي چىن جۇڭجۇان مىنانى ءبىلدىردى؛ باسەكەلى جارىس قالىڭ پارتيا مۇشەلەرنىڭ پارتىيالىق جەتىلد-مىن ونان ارى جوعارىلاتىپ، كوپىشە-لىمكى اۋئاڭارد ۇلگىلىك رولىن تولىق ساۋلەللىندىرىپ، ءوز جۇمىسى ورنىدا-رىندا بەلسەنە سىكەرلىك كورسەتىپ، جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىس-تىك شىينجاڭ قۇرۇعا كۇش قوسۇعا شاپتاستىندىردى.

باسەكەلى جارىستىڭ تارباعاتاي ايماعى بولمىشە جارىس رايونىنداعى جارتىلاي جارىستا، شاۋەشەك قالاسى قۇراماسى ءبىرىنىشى بولۇداي جاقسى ناتىجەگە يە بولدى، جارىسقا قاتىناسۇ-شى ساڭلاق جاڭ گۇيلى باتىل تۇردە: ”وسى جولعى جارىس ارقىلى مەن پارتيا تاريحىنىڭ ءبىر رۇحاني قازىنا ەكەندىگىن تەرەڭ سەزىندىم، وسى ارادان ۇزدىكىسىز قايراتانانا العا باسۇعا رۇحاني كۇش - قۋات الدىم، بۇل مەنى اناعۇرلىم زور نىئا جانە جىگەر - قايراتبەن قىزمەتكە كىرسۇگە شاپىتە-تاندىردى“، - دەدى.